

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan alaisen toiminnan vastine tarkastuslautakunnan vuoden 2024 arviointikertomuksen havaintoihin

Yleistä:

Tarkastuslautakunnan yleishavaintona on esitetty, että tavoitteita on pystytty kytkemään kuntastrategiaan, mutta kehittämistyötä tavoitteiden asettamisen suhteen on jatkettava. Tätä tilaa pyrimme parantamaan valmisteilla olevan kuntastrategiatyön yhteydessä. Tarkastuslautakunta on todennut, että kuntastrategian tulisi näkyä selkeästi tavoiteasetannassa. Tavoitteet on pystyttävä asettamaan jo kuntastrategiatasolla siten, että niihin on selkeästi löydettävissä yhteys talousarviota laadittaessa. Haasteellisinta tässä lienee se, että talousarvion laadinta on usein lakisääteisen tehtävän resurssointia mahdollisimman tehokkaasti niukkenevat tulovirrat (toimintatuotot ja verorahoitus) hyödyntäen. Kuntastrategiavaiheessa olisi pystyttävä tekemään valintoja, joiden perusteella myös niukkuutta pystytään helpommin ohjaamaan. Juustohöylämäisesti kaikki entinen säilyttäen ja uudet kunnille asetetut velvoitteet täyttäen voi helposti ajautua sellaiseen tilanteeseen, että kuntastrategiassa asetettu tavoite on käytännössä jokseenkin mahdotonta toteuttaa, tai sen toteuttaminen on vain vähäistä.

Edellisellä valtuustokaudella on ollut pitkään usein tilanne, että henkilöresurssit eivät ole mahdollistaneet muuta kuin pakollisten toimien ja ”tulipalojen” sammuttamisen. Kuntia, myös Savitaipaletta, ovat rasittaneet useat isot muutokset ylätasolta. Esimerkiksi hyvinvointialueen muodostaminen on heijastunut muutoksiin ruokapalveluiden järjestämisessä. Jatkuvat valtionosuusleikkaukset johtivat vuonna 2024 pidettyihin yt-neuvotteluihin, joilla tähdättiin sopeuttamaan menot tulojen mukaan. TE-uudistus tuli voimaan 1.1.2025. Kuntaa on kohdannut kaksi merkittävää konkurssia (Vanhaintuki, Morova), joilla on selkeästi ollut kunnan henkilöstöä työllistävä vaikutus erilaisten selvittelyjen ja järjestelyjen takia. Näillä kaikilla on ollut oma vaikutuksensa kuntastrategian tavoitteiden toteuttamiseen.

Edelleen tarkastuslautakunta on todennut, että erilaiset kyselyt oli monella yksiköllä nostettu mittariksi tavoitteille, mutta kyselyjä on hyvin vähän toteutettu 2024. Kyselyjen käyttäminen mittarina vaatii tavoitetasojen asettamisen. Kyselyjen jatkotulosten jatkohyödyntämiseen on myös syytä kiinnittää erityistä huomiota. Kyselytulosten tulisi johtaa toimenpiteisiin.

Edellä selostettuun on virkahenkilöstön helppo yhtyä. Osin tilanne kuvastaa kuntastrategian ja tavoitteiden, mutta myös resurssien niukkuuden tilannetta edellisellä valtuustokaudella. Tähän myös pitää kiinnittää erityistä huomiota, kun laadimme seuraavaa kuntastrategiaa.

Tarkastuslautakunta on esittänyt, että jatkossa tavoitteiden toteutumisen selvityksessä tulosalueet ottaisivat kantaa, onko tavoite toteutunut vai ei. Tämä käytäntö otetaan käyttöön, kun laaditaan tilinpäätöstä kuluvalta vuodelta.

Tarkastuslautakunta on arviointikertomuksessaan pyytänyt kiinnittämään erityistä huomiota keltaisella merkittyihin arviointeihin ja kehittämään tavoitteiden asetantaa ja mittaristoa, jotta toteuman arviointi olisi jatkossa mahdollista.

Sivistystoimen hallinto

Tavoitteiden asettaminen sidosryhmäyhteistyölle ja hyvä yhteistyö sidosryhmien kanssa ei ole toteutunut ajan puutteen vuoksi. Tätä työtä tulee jatkaa uuden sivistystoimenjohtajan tilalle valittavan henkilön johdolla.

Perusopetus ja lukio

Perusopetuksen tavoite (huom. tämä sama tavoite ja selvitys myös lukion kohdalla) oppimisen ja opettamisen mahdollistama toimiva verkko-, digi- ja esitystekniikka ei ole toteutunut kuin vain osittain. Luokkatilojen esitystekniikka ei ollut kaikilta osin yhteensopivaa Meitan laitteiden kanssa. Asiasta pidettiin lukuisia palavereja ja ongelmia pyrittiin ratkomaan yhteistyössä. Lopulta päädyttiin aloittamaan isompi yhteisprojekti ongelmien ratkaisemiseksi. Yhteisprojekti aloitettiin loppuvuodesta 2024 ja päätettiin kesäkuussa 2025. Suurin osa ongelmista on saatu ratkottua. Koulun arkea helpottamaan on palkattu ensivaiheessa määräaikainen ict-tukihenkilö. Hän on aloittanut 1.8.2025.

Tavoite pätevien opettajien ja koulunkäynninohjaajien osalta lisäselvityksenä annetaan seuraavaa: Pätevien opettajien saaminen etenkin lyhyempiin määräaikaisiin sijaisuuksiin on haastavaa. Opettajat eivät ole kiinnostuneita hakemaan määräaikaista paikkaa, mikäli esim. kesälomalta ei makseta palkkaa. Joistain opettajista on pula myös valtakunnallisesti, jolloin Savitaipale sijaintinsa puolesta ei ole aina se houkuttelevin vaihtoehto. Koulunkäynninohjaajissa työaika ja palkkaus on niin pieni, että päteviä hakijoita ei ole. Toisaalta pyrimme työllistämään paikkakuntalaisia alalle.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut – tavoitteiden toteumat merkitty vihreällä

Vapaa-ajan palvelut – tavoitteen toteuma merkitty vaalean vihreällä, todettu että osallistujamäärätietoja ja palautetietoja ei ole selvitetty.

Vuonna 2024 esimerkiksi tennishallissa oli 1238 h käyttötuntia. Vuosittain seurataan tennishallin ja uimahallin kävijämääriä sekä tapahtumien määriä ja osallistujamääriä. Palautekyselyjä ei vapaa-aika tulosalueella pidetty vuonna 2024.

Nuorisopalvelut – tavoitteiden toteuma merkitty vihreällä. Toteumassa on todettu, että työntekijöiden itsearviointi (1–4) keskiarvo oli 2,76. Tarkastuslautakunta oli todennut, että itsearvioinnissa on keskiarvo ollut selkeästi huonompi kuin toimintaan osallistuvien nuorten kysely (1–5) keskiarvo 4,38 tulos. Tähän täydennyksesi se tieto, että työntekijöiden itsearvioinnin osalta arviointikriteeristö on tiukka ja nuorisopalveluiden toiminta oli vielä vuonna 2024 kehitteillä uudessa tilanteessa.

Varhaiskasvatus

Sujuva arki/lapset ja nuoret: Laadukas varhaiskasvatus. Tarkastuslautakunta on todennut arviointikertomuksessa, että tavoite on toteutunut osittain. Henkilöstötyytyväisyydestä olisi hyvä antaa tietoa, jos sellainen on toteutettu. Pätevän henkilöstön osalta on vaikea arvioida, onko 87 % riittävä.

Henkilöstötyytyväisyyskyselyn tulokset on käyty läpi ja avattu talon tiimeissä keväällä 2025. Ideoita henkilöstöltä kerätään, millä tavalla haasteita lähdetään selättämään. Suurimmiksi haasteiksi nähtiin perehdyttäminen, tiedottaminen, vuorovaikutus ja palautteen anto sekä kouluttautumiseen liittyvät haasteet. Tiedotuskanavina päiväkodin johtajan ja henkilöstön välillä toimivat viikkotiimit, kuukausittaiset vakatiimit ja talojen tiimit sekä työillat kaksi kertaa vuoden aikana.

Perehdyttäminen: henkilöstöpäällikkö kehittää kunnan tasolla yleisen perehdytysohjeen; varhaiskasvatusyksiköissä kasvatusvastuulliset työntekijät perehdyttävät uudet työntekijät arjen työhön. Jokaisesta talosta löytyy perehdytyskansio ja pikaperehdytys kortit.

Kouluttautuminen/urakehitys: koulutuskalenteri on kunnan tasolla kehitteillä henkilöstöpäällikön toimesta.

Savitaipaleen varhaiskasvatuksen henkilöstön pätevyysprosentti 87 % on maalaiskunnan luvuksi kiitettävä. Jokaisessa lapsiryhmässä on päteviä työntekijöitä. Erityisesti esiopetuskelpoisia opettajia on ollut haastavaa rekrytoida.

Viihtyisä Savitaipale, tarkastuslautakunta on todennut, että tavoite on toteutunut osittain. Asiakas- ja henkilöstötyytyväisyyskyselyistä ei ole annettu tietoa. Asiakastytyväisyyskysely tehtiin huoltajille keväällä 2025. Tulokset kootaan alkusyksyn aikana yksiköittäin ja keskustellaan henkilöstön kanssa. Sen pohjalta luodaan tavoitteet jatkoa varten.

Kansalaisopisto – tavoitteiden toteumat merkitty vihreällä